У пошані до піонерів — лицем до молоді!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City. N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly: 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVII. Ч. 28. СЕРЕДА, 11-го ЛЮТОГО 1970 ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, FEBRUARY 11, 1970 No. 28. VOL. LXXVII.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Вівторок, 10 лютого 1970

В АМЕРИЦІ

П'ЯТЬ ФАРМЕРСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ критикують урядовий проєкт допомоги фармерам як „невідповідний, нездоровий і політично небезпечний". Згідно з цим проєктом секретар рільництва мав би пристосовувати допомогу фармерам таким способом, що вони радніше продавали б свої зернові запаси на вільному ринку, як віддавати їх державі за визначену їм федеральну допомогу. Проти цього пляну протестують такі організації: Нешенел Грендж,Крайова Фармерська Унія, Крайова Фармерська Організація, Крайове Товариство Вирощування Пшениці і Фармерське Товариство Середнього Континенту.

ПРОТИВОЄННІ ГРУПИ ПЛЯНУЮТЬ спокійні демонстрації в тижні від 16-го до 22-го березня, який вони проголосили „Протирекрутаційним тижнем". Під час цих демонстрацій мають вислати Святе Письмо до Рекрутаційних бюр та влаштовувати спокійні демонстрації проти завеликих податків на оборону країни. Керувати цією протестаційною акцією має Новий Мобілізаційний Комітет, який об'єднує понад 100 противоєнних організацій від Крайової Ради Церков почипаючи до Комуністичної Партії ЗСА включно. Відтягування американських військ із В'єтнаму утруднює цим організаціям протиурядову акцію, і вони критикують тепер рекрутаційну систему ЗСА.

УРЯДИ ЗДОРОВ'Я В НЮ ЙОРКУ І НЮАРКУ стверджують тривожний стан збільшення числа занедужань на венеричні недуги, такі як гонорея і сифіліс. Комісар здоров'я д-рка Мері Мек-Лолін оцінює, що в минулому році коло 200,000 осіб занедужали на венеричні недуги, і ці пацієнти в більшості не відомі Урядові Здоров'я. Вона пропонує відкрити клініку для пацієнтів венеричних недуг і домагається федеральних фондів на цю ціль. Представник Уряду Здоров'я в стейті Ню Джерзі стверджує, що занедужання на венеричні недуги дійшло до пошесного стану. Число недужих на сифіліс становить 350, а число тих, що зонедужали на гонорею — 10,000.

ПОСАДНИК НЮ ЙОРКУ ЛІНДЗІ, промовляючи на річній конвенції директорів міських шкіл, домагався, щоб у школах навчали про небезпеку від наркотиків, про що потинна повчати і телевізія, яка в першу чергу відповідає за те, що шкільні діти заживають наркотики. Коли дитина приходить до школи, то вже має за собою 8,000 годин телевізійних авдицій, в яких вихвалювали пігулки проти різних болів, проти поденервовання, проти товстіння, і таким способом діти легко починають споживати пігулки, які роблять їх щасливими. Ліндзі закликав школи й телевізію до боротьби проти наркотиків, які нищать шкільну молодь.

ОБІЦЯЮТЬ В ЦЬОМУ ДЕСЯТИЛІТТЮ спинити псуття зубів. Досліди в цьому напрямку можуть вже похвалитися поважними успіхами. Голова дослідної групи д-р Генрі В. Шерт із Крайового Інституту Дентистичних Дослідів вірить, що при співпраці з публікою вдасться здійснити ідею про завжди здорові зуби вже при кінці цієї декади. Та це не значить, що теперішня ґенерація дентистів не матиме праці, бо тепр є коло 800 мільйонів дір в зубах 200 мільйонів амриканців ще не вилікованих. Дентистика має такі засоби, щоб не допустити до нищення зубів: пластичну фарбу на зуби, хемікалії до нищення деяких бактерій в усній ямині та поліпшення вживання флюоридів.

У СВІТІ

У НАНТЕР ПІД ПАРИЖЕМ ВІДБУВСЯ 5-тиденний 19-ий з черги конґрес французької комуністичної партії, на якому рішено „тісно співпрацювати з компартією Совєтського Союзу". Тому виключено з партійного Політбюра і Центрального Комітету старого партійця, комуністичного філософа Рожера Ґаравді, який критикував совєтську інвазію до Чехо - Словаччини й доказував у своїй промові на тому конґресі, що совєтський тип комунізму не підходить до інших країн, між ними до Чехо - Словаччини, ані тим паче — Франції. На генерального секретаря переобрано Вальдека Роше, на його заступника обрано русофіла Жоржа Марше, який, мабуть, внедовзі стане наступником Роше. Збільшено число членів ЦК з 95 до 107-ох Французька компартія нараховує 454.350 членів, насправді кругло 300.000, і є найбільшою з усіх французьких політичних партій.

У БРЮССЕЛІ ВІДБУЛАСЯ з 7-го на 8-го лютого ц. р. цілонічна сесія міністрів закордонних справ 6-ох членських держав Европейської Економічної Спільноти. Створено вперше центральний резервовий фонд ЕЕСпільноти, у висоті 4 більйони дол. на найближчий рік, з якого, між іншим, субвенціонуватимуть французьке хліборобство. Надано більші права 142-членному европейському парляментові, як дорадчому тілу. Франція остаточно погодилася на переговори з Британією про її приступлення до ЕЕСпільноти.

ДО БОННУ ВЕРНУЛИСЯ західньо - німецький державний секретар Георґ Дуквіц, який вів у Варшаві переговори про поліпшення німецько - польських взаємин, та надзвичайний амбасадор Еґон Еммель, який конферував у Москві про обмін технологічними осяґами. Західньо - німецька преса твердить, що ті розмови німецьких дипломатів у Варшаві й Москві були позитивні й корисні і промостили шлях до дальших переговорів.

ДО ПАРИЖУ ПРИБУВ уперше від еспанської громадянської війни 1936-1939 рр. еспанський міністер закордонних справ Льопез Браво на 3-денну офіційну візиту. Він буде нараджуватися з французьким президентом Жоржом Помпіду й іншими тамошніми державними мужами про ситуацію на Близькому Сході та про покращання відносин між Еспанією і західніми европейськими державами, які довгі роки противилися приступленню Еспанії до Атлантійського Союзу (НАТО) з уваги на її правий диктаторський режим Франсіска Франка.

ЄГИПЕТСЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ ҐАМАЛЬ АБДЕЛЬ НАССЕР ПРИЗНАВ, що Ізраїль має перевагу в летунстві завдяки численнішим і краще вишколеним пільотам, хоч має менше, як Єгипет, число літаків. Нассер дав уперше радіо - телевізійне інтерв'ю двом американським журналістам, Ролендові Івенсові і Вілліямові Тугай. Нассер признав, що Лібія, яка закупила у Франції 110 наймодерніших джетів типу „Міраж", не має більше, як 100 пільотів. Він назвав ізраїльські палети „ароґанцією сили".

Сенатська Фінансова Комісія плянує зреформувати лікарську допомогу

Вашингтон. — Сенатська Фінансова Комісія стверджує численні надужиття в лікарській допомозі, так званих „медік-ейд" і „медік кер" і внаслідок цього домагається зреформувати цю допомогу, з якої найбільше користають ті особи, що мають понад 65 років, або які не мають належних прибутків. Одним пунктом із запланованої реформи є встановлення висоти винагороди за лікарські практики. Сподіваються, що лікарі будуть проти цього протестувати, але слідство виявило, що лікарі, малощо не всі, чотири рази більше рахують собі за деякі праці, як вони за них дістають, коли працюють над пацієнтами, які забезпечені з так званому „Блу шилді". Плянується також інші реформи, щоб зменшити кошти, бо обидві лікарські допомоги і т. зв. „медік кер" і „медік ейд" знайшлися у поважних фінансових клопотах. „Медік кер" існує 4 роки, але її кошти майже подвоїлися, а кошти „Медік ейд" збільшилися вчетверо. Уряд заплатить до „медік керу" 8 більйонів в цьому році, що скінчиться 30 червня 1970 р., а до „медік ейду" — 5 більйонів долярів. Частина повищих збільшень коштів спричинена інфляцією.

Рібікофф стверджує расово незбалянсовані школи в північних стейтах

Вашингтон. — Сенатор демократ зі стейту Коннектикат Абрагам А. Рібікофф, промовляючи в Сенаті, гостро критикував демократів сенаторів, які, хоч лібералі, то мовчки дивляться на це, що і в північних стейтах немає дійсних расово збалянсованих об'єднаних шкіл для білих і чорних учнів, і заявив, що він буде підтримувати внесок сенатора демократа з Міссіссіппі Джана С. Стенніса, згідно з яким федеральний десеґраційний стандарт повинен бути застосований у всіх шкільних районах, а не тільки на півдні. Сенатор Рібікофф сказав дослівно: „Коли сенатор Стенніс хоче зробити нас, північних лібералів, чесними людьми, то ми повинні йому в цьому допомогти. Північні громади заперечували чорним людям і їхнім дітям використовувати ті можливості, які існують для білих". Промову сенатора Рібікоффа оплескували не тільки сенатори з південних стейтів, але і деякі з північних. Сенатор республіканець зі стейту Вермонт Джордж Д. Ейкен хвалив відвагу і шляхетність сенатора Рібікоффа, який перед Сенатом сказав правду. Сенатор демократ із Ровд Айленду Клейборн Пелл признав, що в деяких північних політиків є „гіпокризія в серцях", вони говорять про лібералізм, але його не здійснюють.

Воллес закликає губернаторів іґнорувати судові накази про об'єднання шкіл

Бірмінґгем, Алабама. — Колишній губернаор і кандидат на президента в 1968 році Джордж С. Воллес, промовляючи в Муніципальній авдиторії до 15,000 осіб, закликав губернаторів південних стейтів іґнорувати наказ Найвищого Суду ЗСА про об'єднання шкіл для білих і чорних учнів і рекомендував відкривати школи в тих місцевостях, де вони закриті та не користати з автобусів, які привозять шкільних дітей до об'єднаних шкіл. Деякі зі слухачів, які мимо дощу, стоячи надворі слухали промови колишнього губернатора, думають, що цією промовою Воллес започатковує виборчу кампанію на пост губернатора Алабами, інші ж його слухачі уважають, що недільна промова Воллеса — це знак, що він у 1972-му році буде знов кандидувати на становище президента ЗСА. Сам Воллес заявив журналістам, що він радніше кандидуватиме на пост губернатора.

Відокремили такий небезпечний вірус, що припинили його досліджувати

Ню Йорк. — Американські лікарі відокремили новий вірус, який назвали „Ласса фівер" і який виявився такий небезпечний, що треба було, покищо, припинити над ним дальші досліди, бо він вбив трьох осіб зі всіх п'ятьох, які були ним заражені. Заражені цим вірусом були три американські медичні сестри, які заразилися цим вірусом в Ніґерії, та два лябораторійні працівники Єйльського Університету. Вмерли дві медичні сестри та один лябораторійний працівник. Науковці Єйльського Університету у співпраці з Колюмбійським Університетом та з фахівцями зі Західньої Африки відокремили цей вірус з крови трьох медичних сестер. Цей випадок із вірусом. Лясса фівер" вказує на це, яка небезпечна праця над вірусами, бо під час неї після 1950 року померли 107 працівників.

СТРАХІТЛИВА ЗАЛІЗНИЧА КАТАСТРОФА В АРҐЕНТИНІ

Члени рятівної команди витягають пораненого хлопця з розбитого внаслідок зудару двох поїздів вагону поблизу Буенос Айрес. Кількість жертв цієї страхітливої катастрофи, яка сталася в неділю 1 лютого ц. р., встановлено тимчасово на 236 вбитих, не враховуючи сотох поранених.

Роджерс виїхав до Тунізії і Етіопії

Туніс. — Державний секретар Вілліям Роджерс закінчив свої відвідини у Марокко та переїхав відтіль до сусідньої арабської держави — Тунізії. Марокканський міністер закордонних справ Абделхаді Буталеб в делікатній, але недвозначній формі висловив невдоволення з приводу неприхильного становища З'єднаних Стейтів супроти продажу Францією Лібії 110 джетів. Зате він — разом із Роджерсом — висловив стурбування, що Лібія ккористується тепер „військовими й політичними дорадниками з-зовні" та виявляє „менше зацікавлення супроти своєї співпраці з західніми сусідами". Треба під цим розуміти невдоволення марокканських лідерів з приводу зросту єгипетських впливів у Лібії. Зате вони раді, що Франція, а не Москва постачає зброю Лібії. Факт, що марокканський король Гассан відкликав плянований спершу парадний бенкет у честь Роджерса та прийняв його тільки на обіді, дехто інтерпретує як дипломатичний вияв невдоволення всіх арабів надто яскравою підтримкою ЗСА для Ізраїлю. З Тунізії Вілліям Роджерс відлетить до Етіопії, де стрінеться з юґославським президентом Тітом, з яким, користаючи з нагоди, переведе довгі наради. За газетними твердженнями, в розмовах з марокканськими й туніськими державними мужами наче автоматично на перше місце висувалася справа ізраїльсько-арабського конфлікту й можливості замирення.

Папа вимагає від римо-католицького духовенства щорічних заяв льояльности

Рим. — Папа Павло VI розпорядив, що щороку, кожного Великого Четверга, духовники, які тоді збираються довкола своїх єпархіяльних єпископів, мають потверджувати свою вірність Церкві й вірі, найвищим церковним зверхникам та, зокрема, вірність целібатові. Духовники мають гуртом і одноголосно потакуюче відповісти на три запити, що їх ставитимуть єпископи: щодо загальної відданости душпастирським обов'язкам і призанавання целібату, — щодо послуху своєму єпископові та щодо бажання надалі уділювати вірним Святі Тайни. У промові до духовників власної Римської єпархії Папа Павло VI висловив в минулий понеділок 9 лютого ц.р. переконання, що целібат може мати більшу притягальну силу для молоді, яка хоче присвятитися духовному станові, ані ж „формули сповидно більш природні й легші". Водночас, голова Конґреґації для духовенства кардинал Джан Райт розіслав обіжник, в якому поручає не притягати до навчання в духовних семінаріях і академіях таких учених теологів, які висловлюють свої сумніви та ставлять під знак запиту церковні канони й традиційні звичаї.

Арабські держави не хочуть відновити воєнне перемир'я

Каїро. — Наприкінці своєї триденної конференції в столиці Єгипту, зібрані там лідери 5-ох арабських держав, які — як вони себе називають — „стоять у фронтовій лінії" — проголосили спільний комунікат, в якому відкидають західню вимогу щодо повороту до воєнного перемир'я, встановленого після 6-тиденної війни у червні 1967 року. Весною минулого року Єгипет відкликав те перемир'я, розпочавши бомбардувати фортифікації, що їх ізраїльці будували на окупованих ними Синайському півострові і вздовж Суезького каналу. П'ять арабських держав — Єгипет, Йорданія, Сирія, Ірак і Судан — заявили свою „непохитну віру в обов'язкову перемогу" над ізраїльським „аґресором" та таврували З'єднані Стейти, як єдиного винуватця, що Ізраїль зважуються на дальші офензивні воєнні дії. У тому комунікаті є неприхована погроза позбавлення Америки її нафтових концесій в арабських країнах, бо — мовляв — „арабська нація не хоче, щоб її джерела і добробут були експлуатовані і перетворені у допомогу зброєю Ізраїлеві". Водночас прославляється там „миролюбні й проґресивні країни", які допомагають арабам проти Ізраїлю. У тому комунікаті не згадано нічого про шукання миру ані теж про будь-які конкретні рішення військового характеру. У тих нарадах брали участь єгипетський президент Ґамаль Абдель Нассер, йорданський король Гуссейн, президент Сирії Нуреддін ель Аттассі, прем'єр Судану Ґафар ель Німейрі й віце-прем'єр Іраку Салях Махді Аммаш.

Арештовано службовика совєтської місії в ОН за шпигунство

Об'єднані Нації. — Агенти ЕфБіАй арештували в минулу неділю 8 лютого в Сіетл у стейті Вашингтон 37-річного перекладача совєтської місії в Об'єднаних Націях, Александра В. Тіхомірова. Йому закинули, що від 1 січня 1969 року він змовлявся з іншими совєтськими громадянами та „невідомими особами" на терені різних американських стейтів з ціллю добути відомості про різні засекречені американські військові об'єкти. В грудні минулого року один ближче названий американський сержант повідомив ЕфБіАй, що Тіхоміров дав йому „як завдаток" 300 дол., щоб дістати й передати йому різні дані про американські оборонні споруди на північно-західньому узбережжі Америки, над Тихим океаном. Той сержант недавно умовився з Тіхоміровим на минулу неділю і коли Тіхоміров перебрав від нього згадні документи — його арештували. Тіхоміров не має статусу дипломата, тому він не користується привілеєм дипломатичної недоторкальности. Йому дозволили на півгодинну розмову з членом совєтської амбасади, який негайно прилетів з Вашингтону, та дозволили вийти на вільну стопу за кавцією 100.000 дол., до найближчої середи, коли-то відбудеться в Сіетл вступне переслухання. Александер Тіхоміров живе з дружиною Інною, яка є друкарщицею в Секретаріяті Об'єднаних Націй, і 7-річною донечкою в готелі „Есцельзіор" в Ню Йорку, де платить по 300 дол. місячно за 3 кімнатне помешкання. Він працює в совєтській місії в ОН від 1965 року. Совєти запротестували перед генеральним секретарем Об'єднаних Націй У Тантом проти арештування Тіхомірова. Державний Департамент відкинув совєтську просьбу, щоб Тіхомірові признати статус дипломата, отож — персональної недоторкальности. За газетними вістками — У Тант на першу вістку про арештування Тіхомірова мав заявити, що це справа між ЗСА і СССР і не стосується Об'єднаних Націй.

Секретар оборони і голова шефів об'єднаного штабу виїхали до В'єтнаму

Вашингтон. — Секретар оборони Мелвін Лерд і голова шефів об'єднаних штабів збройних сил ЗСА генерал Ерл Вілер відлетіли в понеділок 9 лютого ц. р. до Південного В'єтнаму. Перед своїм відлетом Лерд заявив журналістам, що він їде до В'єтнаму, щоб перевірити, наскільки гладко переводиться програму відкликування з В'єтнаму американських військ та переходу їхніх функцій в руки південно-в'єтнамських військ. До 15 квітня ц. р. число американських військовиків у В'єтнамі буде зменшене з 549.500 до 434.0000. Названі зверхники з Пентаґону перебуватимуть в Південному В'єтнамі один тиждень і складуть після свого повороту докладний звіт президентові Ніксонові, який — за здогадами преси — вкінці квітня ц. р. проголосить дальшу цифру відкликуваних військ. Тим часом у Південному В'єтнамі продовжується війна, але в менших розмірах, як колись було. Три члени конґресової Комісії для закордонних справ вернулися з інформаційної подорожі до Південного В'єтнаму і ствердили у своєму звідомленні великий поступ у заведенні ладу в тамошній країні та зрості сили південно-в'єтнамського війська, але водночас признали існування все ще поважної загрози збоку північно-в'єтнамських військ і В'єтконґу, що його не вдалося розбити. Все ще не відомо чи здані на власні сили південно - в'єтнамські війська зможуть опертися новій комуністичній офензиві.

Демократична Політична Рада домагається вивести збройні сили ЗСА з В'єтнаму

Вашинґтон. — Демократична Політична Рада — офіційний голос Демократичної Партії в справах політики, домагається, щоб Уряд президента Ніксона до 18-ох місяців відкликав всі американські збройні сили з В'єтнаму. Ця Рада складається з 76-ох членів, вона прийняла майже без змін резолюцію Демократичної Політичної Комісії, очолюваної Авереллом Гарріманом, який був головою американської делеґації в Парижі, що переговорює безуспішно з північнов'єтнамською делеґацією. Демократи в попередніх кількох роках розбудували були збройні сили ЗСА в Південно-Східній Азії, а тепер, перед виборами в цьому році, хочуть ці збройні сили зліквідувати, щоб виграти вибори. Ніксон не поставив реченця, до якого треба б відтягнути з Південного В'єтнаму американські збройні сили.

Т. Трензелюк й інж. В. Янів переобрані на голову і секретаря Окружного Комітету Відділів УНС Перт Амбою

Перт Амбой, Н. Дж. — Річні Загальні Збори Окружного Комітету Відділів Українського Народного Союзу, що відбулися тут в неділю, 8-го лютого, перевибрали Теодора Трензелюка на голову і інж. Володимира Янова на секретаря цього Комітету. Крім них, до Управи Комітету були обрані або переобрані: Т. Бутрій і М. Степась на заступників предсідника, П. Бабин на скарбника, М. Захарко на організаційного референта та на членів: всч. о. П. Мелех, Й. Ярема, С. Матлаґа і С. Мисак. До Контрольної Комісії: Й. Шарик, В. Орихівський та С. Мельничук. Збори, які відбулися в церковній залі о год. 2-ій по полудні, відкрив предсідник Т. Трензелюк і в них взяло участь 46 осіб, які репрезентували дев'ять Відділів УНС з Перт Амбою, Картерету, Плейнфілду, Бавнд Бруку, Менвілл і Ню Бронсвіку. Проводили зборами д-р П. Грабович, як голова, і М. Захарко, як секретар. В нарадах взяли участь головний предсідник УНС Йосип Лисогір та головний радний і обласний організатор Степан Гавриш. Після вибору Президії та відчитання протоколу з попередніх зборів, короткі звіти зі своєї діяльности склали всі члени Управи Комітету і Контрольної Комісії. В звітовому часі Відділи Округи здобули 175 нових членів і Округа з кінцем 1969 року нараховувала 1,978 всіх членів. Упродовж року 5 Відділів Округи збільшили кількість свого членства, один Відділ новими членами міг тільки покрити втрати, а 6 Відділів мали втрату в членах. Головний предсідник Й. Лисогір, гратулюючи Окрузі за успіхи в минулому році ствердив, що 175 здобутих нових членів становили найбільшу кількість здобутих в одному році нових членів в цій Окрузі за останніх 15 років. Закликав до ще більших успіхів у теперішній конвенційній кампанії. Своє слово закінчив п. Лисогір інформаціями про його недавні відвідини з рамени Екзекутиви ЗУАДК в знищеній землетрусом околиці Баня Луки в Юґославії. Головний радний і обласний організатор Степан Гавриш в своєму слові зробив короткий перегляд організаційної праці та її успіхів в Окрузі, зокрема ґратулюючи В. Орихівському, секретареві 353-го Відділу, за здобуття 32 нових членів, М. Фединишиному, Т. Бутрієві та М. Захаркові за зорганізування по 28 нових членів кожний, Й. Яремі, всч. о. Мелехові та Г. Бабинові за збільшення УНСоюзу на 18, 14 і 10 нових членів. На зборах були приявні і представлені гості: голова Відділу УККА Л. Харченко, Богдан Тарнавський з Екзекутиви Фонду Катедри Українознавства та пані Слободян з місцевого Сестрицтва. Збори окремо відзначили інж. Володимира Янова за 10 років його секретарства в Окружному Комітеті.

У березні в Ню Йорку відбудеться вистава „Невольника"

Ню Йорк. — Зворушливу історичну п'єсу „Невольник" Марка Кропивницького покаже в Ню Йорку Український Оперно - Драматичний Ансамбль під керівництвом мистця співу і актора Лева Рейнаровича. Дія п'єси, яку М. Кропивницький, відомий також під псевдонімами як Карпенко-Карий і Тобілевич, написав за поемою Тараса Шевченка „Невольник", відбувається в Україні і в Туреччині. Її автор, клясик української драматургії, сам музично оформив цю виставу на 4 дії і 5 відслон. У головних ролях виступлять: Т. Федорович, Т. Лихолай, Л. Рейнарович, М. Яблонський, Б. Крушельницький, інші в масових сценах запорожців, невольників, селян. Режисерує виставу Т. Федорович, музичний керівник — Р. Степаняк, концертмайстри Т. Левицький та В. Босий; у виставі візьмуть участь Оперний Ансамбль і камерна оркестра. Вистава відбудеться у Фешен Інституті, в Шевченківському місяці, увечорі 22 березня.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢.

Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Роджерс в Африці

Теперішню 15-денну подорож державного секретаря Віллияма Роджерса по 10-ох африканських державах треба розглядати на тлі загальної активізації й частинної ревізії закордонної політики за урядування Ричарда Ніксона. Пригадаймо, що зараз у лютому мин. року, через місяць після перебрання влади, Ніксон полетів з 8-денними відвідинами до 5-ох західньоевропейських держав; тоді він поліпшив американсько - французькі взаємини і розвіяв острах, неначе ЗСА за В'єтнамською війною „забули" про Европу. В грудні минулого й першій половині цього року віце - президент Спіро Егню відбув 23-денну подорож по 11-ох країнах Південної Азії й Океанії, з'ясовуючи дійсний характер „доктрини Ніксона" про вірність Америки союзам і „приявність" Америки в тихоокеанському обширі, з меншим ступенем її активної участи у вирішуванні тамошніх проблем.

Віллиям Роджерс, як перший державний секретар Америки, що відвідує африканський континент, на самому початку своєї подорожі заявив, що ЗСА не „суперничають" за впливи на тому континенті, вважаючи, що Африка не є тереном боротьби за сферу впливів. Цим він заперечив тезу деяких комуністичних теоретиків, що з африканського континенту комуністична революція поширититься на інші континенти, але залишив сумнів, чи справді не ведеться на тому континенті змаг за впливи. Відомо, що СССР, як і комуністичний Китай дають економічну і тим паче військову допомогу не з харитативних спонук, а лише для здобуття ґрунту під підривно - пропаґандивну працю в даній і сусідніх країнах. Однак, правдою є, що надія большевиків на те, що деколонізація Африки промостить шлях комуністичним впливам, завела. За винятком маленького колишнього французького Конґа і частинно Танзанії — ніде комуністи не мають глибоких впливів. Навіть в Єгипті, залежному від совєтських достав зброї, місцеві комуністи сидять у в'язницях, і Насер дбає, щоб з совєтськими літаками та гарматами не імпортувалось комуністичних ідей.

Подорож Роджерса напевно скріпить зв'язки Америки з Африкою і заперечить тезу деяких африканських екстремістів, що „кольоровий націоналізм тотожній з антиамериканізмом".

„Комунізм" проти „совєтизму"

Опиняючись дедалі, то більше в полоні принципових протиріч як ідеологічного, так і життєво - практичного порядку, ЦК КПСС у Москві вже не наважується проводити чисток серед непокірних угруповань у комуністичних партіях Заходу. Сталін міг ще виклясти Тіта, як „відступника" від московської схеми комунізму, але Брежнєв уже мусить миритися з тим, що в Польщі, наприклад, розпущені колгоспи. Московські танки в Чехо - Словаччині викликали глибоке замішання серед членів комуністичних партій у західніх країнах. Італійська компартія внаслідок того втратила сотні тисяч членів та й досі не може налагодити „бойової згуртованости", до чого її закликала московська „Правда" з 3-го лютого. На пленумі ЦК комуністичної партії Італії її секретар Лонґо обвинувачував партійну фракцію, що видала „Маніфест", в якому схвалюється поділ партії на існуючі праві і ліві групи, на прихильників комунізму московського зразка, китайського зразка, троцькістського зразка, навіть югославського зразка, ревізіоністичного зразка і „італійського", тобто націонал - комуністичного зразка. „Правда" вимагає від компартії Італії, щоб вона „посилила зв'язок з масами", бо без цього „неможливе соціялістичне перетворення країни", себто неможлива влада комуністів. Але народні маси Італії, хоч і які економічно вбогі, дедалі то менше бачать у комуністичній партії свого рятівника, а про імперіялістичну Росію з тактичних міркувань краще їм не нагадувати.

З комуністичної партії Франції виключено за критику совєтського режиму її визначного теоретика Р. Ґароді. Совєтська преса називає західніх комуністів, які протестують проти окупації ЧССР, домагаються звільнення совєтських письменників із в'язниць тощо, „діячами антисовєтизму". Виник парадокс: комуністи перетворюються в антисовєтчиків. Більш реалістично настроєні діячі західніх комуністичних партій перестають бачити в Совєтському Союзі „провідну зірку". Це важливе явище, що свідчить про поглиблення розкладу в світовому комуністичному русі.

ВІДРОДЖЕННЯ ІНДІЯН В АМЕРИЦІ

Це дивний парадокс, що споконвічні автохтони цієї країни найменше з усіх її расово - національних меншинних громад відомі сучасному американському суспільству. Загал американців ставиться до індіян, як до музейного експонату, що його час від часу використовують у фільмах з „Дикого Заходу", представляючи індіян обов'язково, як примітивних дикунів, що їх приборкують білі піонери з допомогою своєї славної кавалерії. Сучасна індіянська молодь, що студіює в американських високих школах, протестує проти такого образливого й принизливого підходу, як протестує і проти неначе вже традиційної політики ламання давніх угод, позбавлення індіян їхньої землі, їхніх вод і лісів, ошукування їх при купівлі їхніх посілостей та виробів і використовування на кожному кроці при формальній опіці збоку Федерального Бюра Індіянських Справ.

Потрясаючий образ трагедії американських індіян на тлі теперішнього їхнього стану в Америці подає широка студія в „Таймі" з 9 лютого ц. р. п. н. „Розгніваний американський індіянин вступає на шлях протесту". Жменя фактичних даних з цієї статті:

Коли Колюмб відкрив цей континент і прозвав його автохтонів „індіянами", думаючи, що він приплив до Індії, — було їх на території нинішніх З'єднаних Стейтів 1,000.000 до 3,000.000 душ. У 1860 р. це число впало до 140.000, а в 1910 р. зросло до 220.000. Тепер живе в ЗСА коло 652.000 індіян, і те число швидко збільшується. Живуть вони розпорошено або в резерватах, з яких перший відкрито в 1853 році і які тепер охоплюють 284 оселі під контролею згаданого федерального Бюра Індіянських Справ, або в різних містах.

Індіяни, що їхня життьова філософія, вірування, спосіб життя, сантименти і нахили найтісніше пов'язані з землею, лісом і рікою, посідали у 1887 році 138 мільйонів акрів ґрунту. Ця цифра зменшилася до 55 мільйонів акрів на нинішній день. Їх щораз вивласнюють, формально „викуповуючи" від них землю за законом про право викупу на потрібні країні цілі. Як цей викуп виглядає у практиці яскраво свідчить приклад: у 1950-их рр. викуплено в них у стейті Ню Йорку 553 акри на резервуар за 850.000 дол. Але недалекому Ніяґарському університетові заплачено за 200 акрів, призначених на ту саму ціль, 5,000.000 дол.

Поминаючи масове фізичне винищування індіян в добі піонерських воєн, багато прерізних причин склалися на їхню трагедію. Найглибшою й вирішною причиною тієї трагедії є, мабуть, вдача індіян. Їхня гордість, вразливість і любов до свободи сплітаються з традиціоналізмом, який вбачає свій загин у поступі, з фаталізмом, який наказує миритися з найгіршою долею, з розпачем і безнадійністю, що зродилися внаслідок погрому.

У згаданій студії „Тайму" вказується на два крайні символи сучасного американського індіянина. Мистець - скульптор Джеймс Е. Фрейзер створив у 1894 р. прегарний і зворушливий твір — індіянина на коні над самим краєм пропасти. Його голова похилена вниз, волосся сягає майже гриви коня, а з безсилої руки падає спис. Це — образ повної капітуляції. І другий символ: обдерта, брудна халупа біля шляху, що ним мчаться пишні автомобілі; край шляху з кошиком в руках терпеливо стоїть індіянка і чекає на покупця овочів. До цих двох безнадійних символів американський автор додає ще третій: п'яного індіянина, який сумно виправдується, що лише у п'яному стані він почуває себе „вільним".

Але множаться познаки, що це вже останній період індіянської пасивности й терпеливости. М н о жаться випадки, коли молоді студенти і студентки з роду індіян протестують, вимагають, погрожують. Вони заперечують будь - який духовий чи організаційний зв'язок з білими й чорними американськими групами, що проповідують н а с ильство, але називають себе вже також активістами.

В деяких резерватах індіянська молодь проявляє просто фанатичний гін до науки, поборюючи величезні теренові, комунікаційні і матеріяльні труднощі, щоб здобути науку. Існують вже кадри фахівців - індіян з високою освітою, які нав'язують зв'язки з впливовими колами. Молода, гарна індіянка виступає в нічних програмах телевізії з інформаційно-пропаґандивними фразами в користь індіян. Англомовні поети індіянського роду таврують білих, які ставляться до переможених індіян гірше, аніж до переможених німців, що їм не відібрано їхньої національної гордости і землі. Вродливі індіянки, виходячи заміж за впливових американців, діють активно в користь свого народу, — як ось, наприклад, дружина голови Крайового Комітету Демократичної партії сенатора Фреда Гарріса. Індіяни ведуть судові процеси за видурені у них землі, головно на Алясці і в стейті Вашинґтоні.

Найбільшою болячкою індіян є все ще їхня племінна розпорошеність: вони поділені на яких 300 племен, і кожний індіянин спершу називає себе за назвою свого племени, а щойно після того за спільною назвою індіянин, якої вони не люблять, вважаючи, що її накинув чужинець Христофор Колюмб.

Серед індіян все ще куди вища смертність, як серед решти американців: пересічний вік індіянина 44 роки, а пересічний вік інших американців 71 рік. Зате природний приріст більше як двократно вищий за приріст решти американців. Причиняється до цього їх примітивізм і їхня бідність, бо індіянська родина в резерваті заробляє на рік кругло 1.500 дол., а тамошні умовини життя все ще такі примітивні, що більшість індіян мусять приносити воду інколи за милю. І серед індіян є високий відсоток самогубств та високий відсоток в'язнів, головно за вчинки, доконувані у п'яному стані.

Але це все власне залишки трагічного минулого, трагічної прогри у зударі із сильними, підприємливими і безоглядними поселенцями на цьому континенті. Від 1924 року всі індіяни автоматично стали рівноправними громадянами З'єднаних Стейтів і сучасне молоде покоління індіян не хоче бути громадянами другої кляси, не хоче почувати себе в Америці, як у в'язниці. Однак, воно відкидає концепцію, що інтеґрація — тотожня з американізацією не тільки у способі життя, у цивілізації й праці, але й у затраті індіянської тотожности. Сучасні індіяни є власне тим феноменом, що — будучи автохтонами, а не імігрантами — відстоюють свою расову й національну окремішність. І американські державні мужі, політики й соціологи починають з цим рахуватися.

(І. К.)

В. Ткач

ОДРА-НІССА І УКРАЇНСЬКІ ІНТЕРЕСИ

Намагання уряду Західньої Німеччини унормалізувати відносини з СССР і країнами комуністичного бльоку набирають щораз більш конкретних форм. До Москви прибув статс-секретар канцлера Брандта, Бар, щоб очолити переговори з совєтським урядом: 30 січня відбулася його перша розмова з Громиком, що тривала аж 6 годин. До Варшави відряджається віце - міністер закордонних справ Дуквіц, і розмови з польським урядом починаються 5 лютого.

Вимоги Москви відомі наперед: міжнародно - правне визнання „другої" німецької держави і негайне визнання лінії Одра - Нісса як остаточний кордон поміж Німеччиною і Польщею. Польський уряд не раз виразно заявляв, що які б то не були домовлення з Західньою Німеччиною, він узалежнює від попереднього беззастережного визнання кордонів на Одрі - Ніссі.

В цьому другому питанні Москва і Варшава виявляють нібито непослідовність. Бож якщо вони вимагають визнання „другої" німецької держави, то кордони з Польщею матиме тільки ця друга держава, яка вже давно лінію Одра - Нісса визнала. Але, очевидно, і СССР і Польща не виключають, що в майбутньому може таки дійти до поєднання у тій чи іншій формі Німеччини (для Москви це мислиме лише при умові совєтизації цілої німецької території), а тому їм залежить на тому, щоб кордони на Одрі - Ніссі були визнані також Західньою Німеччиною.

Не зважаючи на те, що вимоги Москви наперед відомі, соціялістично - ліберальний уряд Брандта хоче далі провадити переговори і в Москві, і у Варшаві. Це означає, що він вважає за можливе у якійсь мірі прийняти ці вимоги. Брандт у своїх заявах уже стверджує, що „державно п равне" визнання комуністичної німецької держави (на що він уже йде) включає „до певної міри" і „міжнародно - правне" визнання, якого домагається противна сторона. Щодо Одри - Нісси, то вже давно ширяться в Західній Німеччині погляди, що з цим доконаним історичним фактом треба рахуватися.

Християнсько - демократична опозиція має в цій справі тяжку ситуацію. Бо вона також вважає за конечне „унормалізувати" відносини з СССР, чого не можна досягти без прийняття згаданих вище вимог. Отже, опозиція хотіла б лише уникнути виразного міжнародноправного визнання німецької держави, а щодо Одри - Нісси — визнати це доконаним фактом, але остаточне врегулювання цієї справи відкласти до підписання загального мирового договору, до якого, як відомо, по 25 роках капітуляції гітлерівської Німеччини ще не дійшло.

На перший погляд може видаватися, що всі ці справи не стосуються українських інтересів, а тому українська політика не має чого ними цікавитися. Проте, посередньо і, тим більше, на дальшу мету перебіг німецько - совєтських переговорів і, найголовніше, їх результат заторкують і українські інтереси.

Якщо Західня Німеччина таки договориться з Москвою ціною великих поступок на користь цієї останньої, то це означатиме, що українські визвольні проблеми, яким і тепер не присвячується майже уваги в німецьких політичних колах, цілковито зникнуть з поля їх зацікавлення. Українська справа буде розглядатися, як вповні внутрішня справа СССР. Якщо німці відмовляться остаточно від своїх мрій повернути хоч частину своїх територій на схід від Одри-Нісси і визнають, хай лише часово, другу німецьку державу, то ясно, що до справи визвольної української боротьби вони ставитимуться не тільки байдуже, але, певно, й неґативно, бож їхня політика буде орієнтуватися на „нормальні відносини", якщо не на дружбу з СССР. Чи це їх врятує від дальших зазіхань Москви на всю німецьку територію в образі її совєтизації — це інша річ, але дійсність буде, очевидно, такою, що Німеччина почне активно протиставитися всяким визвольним українським плянам.

Справа лінії Одри - Нісси також заторкує українські інтереси. Польська політична еміґрація беззастережно стоїть на позиціях остаточного включення в межі польської держави т. зв. „одзисканих земель". Але одночасно вона ще й далі домагається „Львова і Вільна", себто східніх кордонів з року 1939. Комуністичний польський уряд проклямує, що він раз на завжди визнав нинішні східні к о р д они Польщі. Чи це він робить щиро, чи тому, що, перебуваючи в залежності від СССР, йому іншого виходу не залишається, — це справи не міняє. Одначе, є дані, що загал населення в Польщі, на відміну від польської еміґрації, вже примирився з утратою „кресів всходніх" і не бачить можливости підноси-

(Закінчення на стор. 4-ій)

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Є. Гординський

ҐАЛИНА МАЗЕПА

З нагоди виставки її картин в Ню Йорку

Галина Мазепа - Ковальлеві мистецтвом південноамериканським, особливо мехіканським, яке відзначається своїм прямуванням до монументалізму. Ці дискретні риси південноамериканського малярства слідні і в деяких картинах виставки, доказуючи, що Мазепа не тільки мистець український. Вона зуміла врости і в своє нове оточення, на різних виставках вона вже репрезентувала своїми творами Венесуелю.

належить до найпопулярніших наших мистців, одночасно мистецька критика ще з середини 30-их років ставить її між тими найчільнішими, які формують обличчя нового українського мистецтва. Вона — мистець модерний з кожного погляду, а водночас цей її модернізм, при всіх своїх актуальних чужих впливах, дуже український з погляду і змісту і форми. В багатьох її творах довговікова українська малярська традиція злилася ідеально з різними новочасними течіями, даючи речі, з приводу яких можемо говорити про „у к р а ї нський стиль" у малярстві.

Найосновніша риса Мазепиного малярства це його народність. Це ніяке копіювання етнографічних особистостей, як це великою мірою спостерігаємо в Олени Кульчицької, а синтетичний підхід до фольклорного матеріялу — невичерпного джерела найвигадливіших форм і найбуйніших барв. З того народного мистецтва Мазепа черпає його типові риси: замилування до чіткої графічної, завжди ритмічної лінії, кольористичну ґаму з її улюбленими червоними і жовтими тонами, а особливо ареалістичний підхід до зображуваного. Народне мистецтво також намагається систематизувати, воно витворило абстрактно - геометричний орнамент, один з найбільш вирафінуваних у світовому мистецтві, і в усьому намагається знайти ритмічне звучання, так як у пісні. Звідси й сильно декоративне звучання малюнків Мазепи, які своєю площинністю нагадують ікону.

Проте, Мазепа виходить не так від ікони того формального типу, що його в змодернізованому невізантійському вигляді культивують у нас деякі мистці, але з тієї вже ународнені ікони, стилістичні форми якої витворили козака Мамая і народне малярство на склі. Для цього останнього також основним був графічний рисунок чорною лінією, виповнений ґамою сильно контрастових кольорів.

Але, формально, Мазепа черпала не тільки з українських мистецьких традицій, вона була чуйна на всі варті уваги струми новочасного мистецтва. Це можна було спостерегти вже на ранніх її творах, показаних на виставках АНУМ'у у Львові, в яких вона по-своєму і творчо сприймала різні формальні засоби футуризму і кубізму. В повоєнних роках, коли вона переїхала до Венесуелі, її малярство зустрілося з близько спорідненим її сти-

Побіч проблем формальних, таких важливих у новому малярстві, окрему увагу звертає духовий світ Мазепиного мистецтва. Тематично, вона використовує все багатство українського фольклору — пісень, танків, повір'їв, мітології, включно з історією, особливо козаччини. Її картини залюднені мавками і русалками, козаками - характерниками і Мамаями, українізованими, як у колядках, Богородицями з малим Ісусом, чарівницями або просто її улюбленою темою — дівчатами у барвистих строях. З усіх тих мотивів вона вміє творити цікаві і сміливі композиції, які притягають око глядача своєю мелодійною лінією і буйністю барв. Своїми формами вона дечим наближається до Петрицького, який з мотивів, здавалося, вже оклепаної етнографічної побутовщини творив мистецтво, що його наслідували французькі мистці в Парижі, та до подібного підходу до фолклюру в Миколи Бутовича. Але Петрицький більш формалістичний і в своїх народних мотивах обмежений до театру, а в Бутовича (а також і Е. Козака) велику ролю грає гумор, чужий проблемам монументалізму.

В новому українському мистецтві Мазепа посідає своє власне і дуже чітке місце, і її внесок у те мистецтво може більший, ніж ми спроможні собі це тепер уявити. В її мистецтві поєдналася певна синтеза тих рис, що їх шукали українські мистецтвознавці як вислову суто українського образотворчого бачення і мислення. Тому мало який мистець сьогодні вкладається так добре в домінантну розвосву лінію українського мистецтва від минулого до майбутнього як, власне, Галина Мазепа.

Мазепа часто показувала свої твори на українських виставках в Америці, і чимало її творів знаходиться в збірках наших любителів мистецтва. Д-р Іларій Чолган з Брукліну має в себе цілу галерію її творів, між ними картини монументальних розмірів. Але ця виставка, що тепер відкривається в Українському Інституті Америки заходами Музею Української Народної Творчости, це фактично перша її індивідуальна виставка в Америці. Її основу творить 25 нових і ще ніде не показуваних к о м позицій, живих формами і барвами, в яких Мазепа знову показує свою невичерпну фантазію і майстерність.

Михайло Біда
доктор економічних наук

ЕКОНОМІКА СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ

(6)

У 1967 р. на Україні було: рогатої скотини — 21,864,000 шт., у тому числі корів — 8,983,000 шт., свиней — 17,-875,000 шт., овець — 8,785,- шт. У 1966 р. загальна продукція молока становила 17,-203,000 тонн, м'яса — 2,600,-000 тонн, яєць — 7,423 млн. штук.

У 1966 р. гуртова продукція українського господарства за оригінальними даними представлялась так: зернові культури — 34,020,000 тонн, цукровий буряк — 41,215,-000 т., соняшник — 2,834,-000 тонн, картопля — 21,-593,000 тонн, овочі — 5,200,-000 тонн. Україна дає ¾ збору хмелю в СССР. 25% площі, зайнятої під управу баштанів, припадає на Україну. За останні роки на Україні розвинулося виноградство, головне у Криму, південно - західніх районах Степу та в Закарпатті. Площа для вирощування виноградників становить 340 тис. гектарів, а під садами і ягідниками 400 тис. На Україну припадає 40% усіх площ плодоягідних насаджень СССР. Головні овочеві дерева такі: яблуні, груші, сливи, вишні, абрикоси і черешні.

Щодо транспорту, то Україна має на своїй території 17% довжини всієї залізничної сітки СССР, тобто 20,8 тис. клм., у порівнянні з іншими республіками залізнична сітка на Україні найгустіша.

Економічні райони України

Сучасна територія України поділена на 7 економічних районів: 1) Донецький, до якого входять Донецька і Луганська області, 2) Київський, до якого входять Київська, Житомирська, Черкаська, і Чернігівська області, 3) Львівський, до якого входять Волинська, Закарпатська, Львівська, Івано-Франківська і Рівенська області, 4) Подільський, до якого входять Вінницька, Тернопільська, Хмельницька і Чернівецька області, 5) Придніпровський, до якого входять Дніпропетровська, Запорізька і Кіровоградська області, 6) Харківський, до якого входять Харківська, Полтавська і Сумська області, 7) Чорноморський, до якого входять Одеська, Кримська, Миколаївська і Херсонська області.

Економічні райони України створено 26 грудня 1962 р. розпорядженням Верховного Совєту УССР з огляду на умови розвитку і спеціялізації господарства. Загальна територія і населення економічних районів становлять: Донецький — 53,2 тис. км², населення 7,073,000; Київський — 110,9 тис км², населення 7,613,000; Львівський — 88,7 тис км², населення 6,297,000; Придніпровський — 83,2 тис. км², населення 5,693,000; Подільський — 69,4 тис. км², населення 5,724,000; Харківський — 84,8 тис. км², населення 5,762,000; Чорноморський — 110,8 тис. км², населення 5,371,000.

У Донецькому економічному районі головними галузями промислу є металюргія, машинобудування, вуглевидобування і хемічна промисловість. Київський економічний район продукує збіжжя, цукор, а також машини і хемічні продукти. Львівський економічний район дає вугіль, машини, цемент, лісові матеріяли, паливо, хемічні продукти. Придніпровський економічний район дає сільськогосподарські продукти, як цукровий буряк, збіжжя, овочі, продукти скотарства та ін. Харківський економічний район — легка і харчова промисловість, машинобудування і продукція цукру. Чорноморський економічний район — машинобудування, харчова продукція, корабельне будівництво, рибна, овочева, консервна, цукрова і нафтова промисловість.

За видобутком природного газу, залізної руди, витопом чавуну і сталі, а також розвитком харчової промисловости, зокрема цукрової Україна посідає перше місце в Европі. Якби в Україні розв'язано було приватногосподарську ініціятиву, то продуктивність її економіки збільшилася б на 100%.

Сільське господарство у 1967 р.

У цілому СССР в 1967 р. було 36,493 колгоспи, в РСФСР — 15,932, а на Україні — 9,491. Радгоспів у цілому СССР було 12,196, у РСФСР — 6,673, а на Україні — 1,397. У цілому СССР сільське господарство мало 6,401,-000 тракторів, в РСФСР — 866,000, в українському господарстві — 456,000.

Уся посівна площа України становила 32,586,060 гектарів, у тому числі колгоспи мали 26,793,001 гектарів, радгоспи 3,409,070; решта належала до інших господарств.

Гуртова продукція СССР у 1967 р.

У цілому СССР випродуковано в 1967 р. збіжжя 170,804,000 тонн, в РСФСР — 99,932,000, а на Україні — 34,020,000; цукрового буряка в СССР — 73,778,000 тонн, в РСФСР — 23,754,000, на Україні — 41,215,000; соняшника в СССР — 6,141,-000 тонн, в РСФСР — 2,783,-000, на Україні — 2,834,000; картоплі в СССР — 87,183,-000 тонн, в РСФСР — 44,-307,000, на Україні — 21,-593,000; овочів в СССР — 17,-241,000 тонн, в РСФСР — 7,-880,000, на Україні — 5,200,-000; рогатої худоби в СССР — 97,080,000 штук, в РСФСР — 49,819,000 на Україні — 21,864,000; корів в СССР було 41,183,000 штук, в РСФСР — 21,316,000, на Україні 8,983,000; свиней в СССР — 57,958,000, в РСФСР — 28,567,000, на Україні — 18,920,000; овець — в СССР 135,422,000, в РСФСР 60,507, на Україні — 8,785,000.

Здано державі контингенту в 1967 р.

З цілого СССР збіжжя — 74,939,000 тонн, РСФСР — 43,429,000, України 12,386,-000; бавовни з СССР — 5,-980,000 тонн, РСФСР — нічого, України — нічого; цукрового буряка з СССР — 69,715,000 тонн, РСФСР — 22,334,000, України — 39,-026,000; соняшника з СССР — 4,661,000 тонн, РСФСР — 2,226,000, України — 2,023,-000; картоплі з СССР — 9,320,000 тонн, РСФСР — 5,655,000, України 1,816,000; овочів з СССР — 7,949,000 тонн, РСФСР — 3,280,000, України — 2,741,000; м'яса різного з СССР — 6,467,000 тонн, РСФСР — 3,418,000, України — 1,461,000; молока з СССР — 40,056,000 тонн, РСФСР — 22,300,000, України — 9,284,000; яєць з СССР — 11,560,000 млн. шт., РСФСР — 7,083, України — 2,770; вовни з СССР — 379,-080 тонн, РСФСР — 175,060, України — 24,010.

Охорона здоров'я

Сучасна Україна має всіх лікарняних закладів — 3,-348 на 404,8 тис. ліжок, 5,-130 — амбуляторних закладів, 18,310 — фельдшерсько-акушерських пунктів, 4,026 дитячих полікліник і амбуляторій, 6,257 — колгоспних родильних будинків, 870 — санітарно - епідеміологічних закладів. Всього лікарів є на Україні 98,000, лікарів-стоматологів 4,842, зубних лікарів 7,045, середнього медичного персоналу 320,000, зубних техніків 3,707, аптек 4,092, а також 19,802 аптечних пункти; фармацевтів з високою освітою є 8,461, з середньою освітою 11,684, санаторіїв 455 на 95,626 ліжок, будинків відпочинку 126 на 30,628 місць.

(Далі буде)

ПАМ'ЯТАЙТЕ ПРО БРАТІВ У ПОТРЕБІ В ЮГОСЛАВІЇ!

ОДЯГИ, ВЗУТТЯ, НАКРИВАЛА І ХАРЧІ ПОСИЛАТИ НА АДРЕСУ:
UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE
c/o MR. MARIAN KOTS, Director
1213-1217 Summit Avenue
JERSEY CITY, N.J. 07307 Tel.: (201) 795-2155

ГРОШОВІ ПОЖЕРТВИ ПОСИЛАТИ НА АДРЕСУ:
UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE
5020 Old York Road
PHILADELPHIA, PA. Tel.: (215) GLadston 5-3774

Свято Державности і Соборности у Виллиментик, Конн.

1-го лютого за стараннями місцевого Відділу УККА відбулося свято відзначення річниці проголошення Самостійности і Соборности України.

У ранніх годинах були відслужені Богослужби в намірені українського народу в українській католицькій і українській православній церквах. В годині 12-ій дня на радіовій авдиції з рамени Українського Народного Дому, що провадив її п. М. Тимків, повідомлено про цю важливу подію з новітньої історії України.

О год. 4-ій по полудні у вщерть виповненій залі УН-Дому відбулася святочна Академія. Програму започаткував дівочий хор Осередку СУМА ім. ген.-хор. Тараса Чупринки в Ню Йорку, який проспівав американський державний гимн.

Голова УККА М. Тимків привітав приявних на залі всечс. отців, учасників визвольних змагань і численних гостей.

Після цього хор сумівок відспівав одинадцять пісень, переплітаних рефератом і деклямаціями дітей Рідної Школи.

Святочну доповідь виголосив голова Осередку СУМА в Ню Йорку К. Василик. Словами гетьмана Івана Мазепи: „Нехай вічна буде слава, же през шаблю масм права", — нав'язав він до княжих і козацьких часів незалежньої України. Український нарід в історичний день 22-го січня 1918 і 1919 рр. заманіфестував перед цілим світом свою непохитну волю жити своїм від нікого незалежним життям.

Дівочо-сумівський хор під дир. інж. Р. Степаняка та при акомпаніяменті Т. Левицького, своїм зовнішним виглядом та голосово виявив себе якнайкраще. Найважніше в молодих хористок — це милозвучність у виразнім вислові української пісні. Кожню пісню глибоко відчували присутні.

Проклямацію губернатора про „День Української Незалежности" відчитав студент М. Шулевський. Проклямацію посадника міста Виллиментик відчитала студентка Ірена Здирко.

Секретар Відділу П. Колісник прочитав резолюції в Обороні Прав Людини в Україні, в яких приявні на святі під бурю оплесків засудили совєтсько-московський режим за колоніяльну політику в Україні.

Після подяки для всіх виконавців програми, свято закінчено відспіванням українського національного гимну.

По закінченні програми відбулася товариська зустріч. Управа Відділу УККА і Управа УНДому гостили Управу Осередку і хор з Ню Йорку, американських гостей, в тому числі посадника міста, наших священиків і учасників визвольних змагань.

Михайло Янович

НОВІ РОСІЙСЬКІ НАЗВИ МІСТ В УКРАЇНІ

Будований понад 10 років і тепер остаточно зданий до експлуатації новий порт-місто поблизу Одеси названий „Іллічовск"-ом. На Ворошиловградщині, як подала „Радянська Україна" з 5 лютого, є місто „Сєверодонецьк". У тій газеті сказано: „Космонавт Шонін зустрівся з громадськістю Ворошиловграда, тепло привітала „героя космосу молодь Сєверодонецька".

Відзначення роковин Державности України в Дітройті

Інж. В. Колодчин — голова Комітету і інж. Б. Федорак — заступник голови одержують Проклямацію від губернатора Мишиґену Вілліяма Міллікена

Дітройт, Миш. (В. П.) Відзначення Роковин Державности України почалося в четвер, 22 січня, підписанням проклямацій „Українського Дня" на терені Дітройту, Гемтремку і Воренну, що довершили посадники згаданих міст. Безпосередньо після того піднесено український національний прапор на щоглі біля ратуші Дітройту.

Торжественне відзначення відбулося 25-го січня у Фіцджералд гай скул, у Воренні, на окраїнах Дітройту.

О год. 3:30 по пол., після внесення комбатантських і молодіжних організаційних прапорів та виконання американського гимну, голова Святкового Комітету інж. Василь Колодчин відкрив програму концерту. Під час програми на залю увійшов губернатор стейту Мишиґен Вілліям Міллікен. Його привітав в імені присутніх місто-голова комітету Богдан Федорак і попросив до слова. Губернатор Міллікен прочитав текст Проклямації „Українського Дня" на терені стейту Мишиґен, підписав і передав голові та місто-голові комітету. У своїй промові губернатор виявив глибоке ознайомлення з українською проблематикою.

Святочну промову виголосив б. генеральний секретар СКВУ — Микола Плав'юк. промову приявні переривали гучними оплесками.

Вокально-мистецьку частину виконували хори СУМА „Прометей" і „Діброва" з Торонта, під мистецьким керівництвом маестра Василя Кардаша. Чоловічий хор під акомпіямент Марти Кравців-Барабаш відспівав „Прометей", „Гайдамацьку", „Олаф Трігвазон" і „Слава Героям". Під цей самий акомпаніямент дівочий хор „Діброва" виконав: „Молитву за Україну", „В Карпатах сум і жаль настав", „Пісню про Лопатинського" і „Ось день війни народної".

Василь Папіж прочитав резолюції, які присутні приняли оплесками.

На тлі мішаного хору Ніна Тарновецька продеклямувала „Зимовий похід" Юрія Клена, а хор відспівав „Пісню Мазепи" при заспіві Андрія Сороки, „Пісню про Вітчизну і „Вставай, Україно!"

Своїм високомистецьким виконанням програми Святочного Концерту хори полонили приявних. Довго невгаваючий аплявз після кожної проспіваної пісні свідчив, з якою насолодою учасники приняли досягнення хорів. Підкінець „Ще не вмерла Україна" пронеслось по цілій залі і тим закінчено Святочний Концерт.

Кожного мило вражувала по береги заповнена простора авдиторія. Поверх 1,300 учасників, а між ними оба генерали Армії УНР М. Крат і О. Вишнівський, духовенство обох наших церков, комбатанти та молодь в організаційних одностроях. Все те вказувало, що Дітройт гідно і соборно відзначував Роковини Самостійности і Соборности України.

ДО ГОНҐ КОНҐУ НАСПІЛИ ВІСТКИ з Пейпінґу, що Мао Тсе-тунґ запропонував прем'єрові Чу Ен-ласві становище президента Комуністичного Китаю. Чу Ен-лай будцім-то відмовився, зрозумівши, що це ніби почесне підвищення його в разі є насправді відсуненням його від реальної влади, щоб на його місце посадити когось з „лівих" комуністів, прихильників скомпромітованої „культурної революції".

В наслідок серцевої атаки 30-го січня 1970 року помер у Миннеаполісі, Міннесота на 63-му році життя

СИГЕРИЧ ВАСИЛЬ

який родився в Старім Самборі, Західня Україна.

Осиротив дружину — НАДЮ, брата АНТОНА, сестру МАРІЮ ВИДЗАР з родиною в Ню Йорку, а на Україні стареньку МАМУ — 94 роки, 3 сестри і брата й багато сестрінків і братанків.

Попрощав багато Друзів і Знайомих тут в Америці і на Україні.

Ділюся сумною вісткою з Родиною і Знайомими, що в неділю, 8-го лютого 1970 року упокоївся в Бозі мій Найдорожчий ЧОЛОВІК

бл. п. ІВАН МАРЧУК

проживши 46 років

ПАНАХИДА у вівторок, 10-го лютого 1970 р. о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Литвина, 801 Springfield Avenue, Ірвінґтон, Н. Дж.

ПОХОРОН в середу, 11-го лютого 1970 р. о год. 9-ій ранку до Української Православної Церкви св. Вознесіння при 19-ій вул., а опісля на Український Православний Цвинтар в Бавнд Бруку, Н. Дж.

В глибокому смутку — дружина ЗЕНОВІЯ

ПОМИНАЛЬНА СПІВАНА
СЛУЖБА БОЖА І ПАНАХИДА
ЗА СПОКІЙ ДУШІ
сл. п. ІВАНА ШЕПАРОВИЧА
відправиться
в п'ятницю, 13-го лютого 1970 року
в церкві СВ. ЮРА в НЮ ЙОРКУ, Н. Й.
о год. 9-ій ранку

До ласкавої участи запрошує Приятелів, Співробітників, Знайомих і Громадянство

МЕЛЯНІЯ ШЕПАРОВИЧ і РОДИНА

В пам'ять нашої Дорогої і Незабутньої Мами, Бабки і Прабабки
бл. п. МАРІЇ з ХИТРІВ СМОТРИЧ
яка померла на Рідних Землях, складаємо:
60.00 долярів на „Церкву в Потребі".
30.00 долярів на церковні потреби Перемишля і
10.00 долярів для потерпілих в Югославії.
Дочка КАТЕРИНА з мужем АНДРІЄМ ВУК і ДІТЬМИ

Замість квітів на свіжу могилу мого Товариша
бл. п. проф. ЛЮБОМИРА ГОРНИЦЬКОГО
жертвую 20.00 долярів на Український Музичний Інститут Америки.
Любомир КАЛИНИЧ

Замість квітів на свіжу могилу
сл. п. д-ра ТЕОДОСІЯ КОМАРИНСЬКОГО
складаємо 20.00 долярів Українській Медично-Харитативній Службі в Мюнхені.
Д-р Іван і Ірина ПОДЮК з Рідними

Замість квітів на свіжу могилу
ДОРОГОГО ВУЙКА
бл. п. Ярослава Склепковича
складають 50.00 долярів на Фонд Допомоги Жертвам Землетрусу в Баня Луці, Югославія
д-р Роман і Галя СОСЕНКИ з Родиною

Замість квітів на свіжу могилу нашого Дорогого Свата
сл. п. д-ра ТЕОДОСІЯ КОМАРИНСЬКОГО
складаємо
10.00 долярів на допомогу потерпілим в Югославії
10.00 долярів на Собор св. Софії в Римі.
д-р Роман і Софія КРИШТАЛЬСЬКІ

ПОДЯКА

З Волі Всевишнього, дня 15-го жовтня 1969 року відійшов від нас на Вічний Спочинок наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО і БРАТ

бл. п. ОЛЕКСА ГАНКЕВИЧ

Похорони відбулися в суботу, 18 жовтня 1969 р. на цвинтар св. о. Николая в Чикаго, Ілл.

Цією дорогою складаємо нашу найщирішу подяку Високопреподобним і Всечесним Отцям: Ю. Менцінському, Я. Свищукові, В. Білинському, Т. Гленові й Р. Ганкевичеві за відправлення похоронних обрядів та за відпровадження Покійного на Вічний Спочинок.

Наша подяка Преподобним Сестрам Василіянкам, що в нашому горю виказали нам стільки серця й заносили молитви до Всевишнього, щоб улегшити наш біль.

В першу чергу, з цілого нашого серця дякуємо д-рові Ерастові Бурачинському за незвичайно дбайливу лікарську опіку під час затяжної недуги Покійного.

Дякуємо всім Рідним, Приятелям, Товаришам і Знайомим Покійного, що прибули з далеких сторін Америки й Канади, щоб віддати Йому останню прислугу.

Щира подяка Всім за вислови співчуття, які наспівали до нас особисто, листовно й телеграфічно. Дякуємо за пожертви на Служби Божі, за квіти та датки на добродійні цілі.

Сердечне спасибі Друзям і Товаришам Покійного за прощальні слова над домовиною.

Особливіша подяка Дирекції Федеральної Каси „Самопоміч" в Чикаґо за надзвичайну вирозумілість і прихильне ставлення до нас в часі довгої недуги Покійного.

Складаємо подяку катедральному хорові „Славута" за відспівання Панахиди в похоронному заведенні.

Накінець дякуємо Похоронному заведенню Музика і Син за взірцеве переведення похоронів.

Нехай Вселаскавий Господь відплатить Усім сторицею!

У смутку:
АННА — дружина
Сестра ІРИНЕЯ, ЧСВВ — дочка
ЯРОСЛАВ — син
ЛЮБОМИР — брат з Родиною

Український прапор повівав на ратуші міста Ютики, в дні Свята Державности й Соборности

Цього року, як і в попередніх роках, місцевий Відділ УККА інтенсивно приготовлявся до відзначення 22-го січня. Найбільшого клопоту зазнала наша голова Відділу УККА пані проф. Ярослава Томич, бо на засіданні комітету постановлено, щоб запросити мистецькі сили з-поза Ютики, в результаті п. проф. Я. Томич пощастило запросити корифея львівського театру п. маестра Євгена Курила, з Бінгемтону, п. мгр. М. К-го з Рочестеру та п. проф. Володимира Літинського з Амстердаму.

„Проголошення Української Державности й Соборности довершив 21 січня 1970 року достойний Домінік Ассаро, посадник міста Ютики, в присутності представників Відділу УККА, церковних достойників та молоді. В наступному дні, тобто 22-го січня доручив він вивісити український прапор на ратуші міста Ютики та рекомендував в пресі і радіо громадянам міста відзначити спільно з українцями День Української Незалежности. Також наспіла проклямація від губернатора нюйоркського стейту достойного Нелсона Рокефеллера.

Свято 22-го січня відбулося в суботу 31 січня 1970 р. в українській авдиторії при 6 Катедж пл., яке було попереджене на українській радіо-програмі п. проф. Ярослав Томич рефератом про зміст 22 січня 1918 і 1919 років.

При мистецькім оформленні сцени, великою мапою Соборної України та гербами поодиноких земель України, почесній сторожі місцевих юних сумівців з прапором (Роман Мельник, Михайло Худик, Іван Кошикар, Богдан Кошикар і Богдан Рабарський) п. інж. Петро Ярмак розказав про хід перших Визвольних Змагань, учасником яких він був. Добре підготований реферат відчитав п. мгр. М. К-кий. Ліричний тенор п. проф. В. Літинський відспівав три пісні: „Не сумуй трембіто" Безкоровайного, „Ніч" Гнатишина і „Ой гляну я, подивлюся" Волошина при фортепіяновому супроводі панни Лесі Яцків.

Маестро Євген Курило своєю рецитацією Стефаникової „Марії" полонив публіку, бо кожне його слово впадало кожному в глибину душі й серця. Тому й не дивно, що так гучно обдарували оплесками цього декляматора.

Місцеві пластунки: Богданна Лужна, Ліда Герець, Леся Бекерська, Анета Ярмак, Ліда Постой і Галя Луценко відспівали три пісні при фортепіяновому супроводі пластунки Володимири Гнап.

На закінчення свята маестро Є. Курило відчитав Петра Карманського „Присягу українця", а напряду соборна публіка відспівала „Ще не вмерла Україна".

В. З-нюк

Святкування Січневих Роковин в Ню Гейвені, Конн.

Зложення вінка перед „Смолоскипом Волі" перед ратушею міста Ню Гейвену. На фото (зліва): Корнель Креховецький, член Управи УККА, о. Йосиф Скульський, помічник пароха Української Католицької Церкви в Ню Гейвені, майор Богдан Лисяк, голова Братства I Дивізії УНА в ЗСА, Олег Пушкар, генерального Штабу генерал-полковник Павло Шандрук, Зенон Мандич, голова станиці I-ої Дивізії УНА, Богдан Дзюбіна, Володимир Березовський, Бартоломо Гайда — посадник Ню Гейвену, проф. Іван Телюк, заст. голови УККА, д-р Михайло Снігурович, голова УККА, Михайло Панкевич, д-р Іван Кизик, імпрезовий референт УККА, пані Марія Сніґурович, дружина голови УККА, д-р Ярослав Туркало, заступник голови УККА і Богдан Сова з прапором СУМА.

Ню Гейвен, Конн. (МЯ). Українська Громада під проводом місцевого Відділу УККА відсвяткувала 52 роковини проголошення Української Народньої Республіки і 51 роковини Акту Соборности. 12-го січня посадник Ню Гейвену Бартоломій Ф. Гайда підписав проклямацію, проголошуючи день 22 січня Українським Днем в Ню Гейвені та закликав співгромадян Ню Гейвену вшанувати річницю проголошення незалежности України. Акт підписання відбувся в урядові міста в присутності делегації УККА, яку очолив голова Відділу д-р Михайло Сніґурович.

22-го і 25-го січня був вивішений на міській ратуші український прапор. 24-го січня відбувся в Балелій Залі готелю Парк Плаза бенкет в пошану Січневих Роковин. Бенкет відкрив голова Відділу УККА д-р Михайло Сніґурович. Молитву провів о. прелат Іван Стах. Тостмайстром був проф. Іван Телюк. Промову українською мовою англійською генерального штабу генерал-полковник Павло Шандрук. Англійською мовою промовляв сенатор Т. Додд. Привіти зложили від управи міста Ню Гейвену п. Мавро, голова міської Ради і д-р Юозас Вебра, полковник литовської армії, представник литовської громади Ню Гейвену. Бенкет закрив голова УККА, а кінцеву молитву провів о. Йосиф Скульський.

По бенкеті відбувся баль при звуках оркестри АМОР. Перехідною точкою помежи бенкетом і балем був виступ Танкової групи „Веселка" під керівництвом Василя Гіпи, яка добре виконала чотири народні танки.

В неділю були відправлені Торжественні Богослуження в наміренні Українського Народу в українській Католицькій і Православній Церквах. Тої самої днини о год. 12.30 пп. відбулася церемонія зложення вінків під обеліском, де горить вічний вогонь в пошану героїв, які впали в боротьбі за волю. Святочну церемонію відкрив голова місцевого відділу УККА. Початкову і кінцеву молитву проговорив о. Йосиф Скульський. Вінок зложив сумівець Василь Стадницький в товаристві двох пластунок Роксоляни Гладкої і Оксани Мандич. Промову по англійськи виголосив д-р Ярослав Туркало, заступник голови УККА, Відділ Ню Гейвен, і посадник міста Ню Гейвену Бартоломій Ф. Гайда. На церемонії був присутній теж генерального Штабу генерал-полковник Павло Шандрук, якого вшановано трикратним окликом „Слава". На закінчення відспівано „Боже Великий, Творче Всесильний". Церемонія зложення вінка була фільмована місцевою телевізійною стацією і передана в рамцях вісток о год. 12 вполудне і в 6-ій год. вечора в понеділок і з дуже добрим прихильним українській визвольній справі коментарем. Про святкування звітували місцеві радіостації і писала місцева англомовна преса.

ЗВІТ-ЗАКЛИК з акції „Діти-Дітям" за рік 1968-69

Прибутки із збірок:

1 Відділ Ню Йорк — 1.259.-75 дол., 4 Відділ Бруклин — 159.21 дол., 6 Відділ Асторія — 264.11 дол., через Головну Управу — 592.31 дол., решта з поперед. року на банк. конті — 328.13 дол. Разом — 2.603.51 дол.

Видатки:

Німеччина УМХС, Мюнхен — 800.00 дол.; Австрія УМХС, Допомоговий Комітет — 500.00 дол., Австрія, Суботня школа — 40.00 дол.; Німеччина, поодинокі особи — 50.00 дол.; Бельгія, Дім старших віком — 115.00 дол.; Італія, Допомоговий комітет — 135.00 дол.; Еспанія — 25.00 дол.; Англія, Сироти — 30.00 дол.; Польща, Сестри Служебниці — 50.00 дол.; Франція, Сестри Служебниці — 65.00 дол.; Книжки, Німеччина і Австрія — 150.00 дол.; Пакунки, Бразилія і Польща — 134.-50 дол.; Висилка дітей на літні табори — 100.00 дол.; Хворі, Ню Йорк — 50 дол.; Хворі, Швайцарія — 20.00 Пакунки, Україна — 136.41 дол. Разом — 2.400.91 дол. Решта на банк. конті на 1969 — 202.60 дол. Разом — 2.603.51 дол.

Подаючи цей звіт до відома Української Громадянства, Українська Американська Жіноча Допомогова Організація звертається до людей доброї волі не відмовити нашим збірщикам та зложити і цього року свої пожертви на наші списки. Крім цього можна складати пожертви в т-ві „Самопоміч", крамницях: Арка, Сурма.

Щиро дякуємо всім, хто причинився до успіху збірки. Потребуючих допомоги є багато, а тому кожний і найменший даток дасть змогу прийти з допомогою багатьом потребуючим в різних країнах поселення українців. На Вашу допомогу, особливо на Свята, чекають: діти, старші віком по старечих домах, хворі по шпиталях і т.п. Та найменша допомога принесе радість обдарованому, бо він відчує, що не є сам, опущений і що є люди, які пам'ятають про нього та стараються облегшити його долю.

А радість дітей, які чекають нетерпеливо на Різдвяну Ялинку, нехай буде подякою за Ваш труд і жертвенність.

За Головну Управу УАЖДО

Стефанія Бартко — секретарка

Ольга Томашівська — голова

ОДРА-НІССА І УКРАЇНСЬКІ ІНТЕРЕСИ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

ти в майбутньому спроби ревізії східніх кордонів.

Цікаво відмітити той факт, що, не зважаючи на невелику питому вагу в сучасному становищі українських політичних кіл, і німецька і еміграційно-польська сторона докладали старань, щоб з українського боку мали місце якісь декларації, які підтримували б одну або другу сторону: поляки вітали б декларацію, що українці вважають за справедливу лінію Одри-Нісси: німці, навпаки, хотіли б, щоб українці підтримали їх „ревізіоністичне" становище. Ходили ще й інші поголоски, а саме, що деякі німецькі кола хотіли б домовитися з польськими емігрантами в тому напрямку, що у майбутньому Німеччина допоможе Польщі відновити на сході кордони 1939 „, оскільки поляки зречуться „одзисканих земель". Ці поголоски, мабуть, не були цілковито безпідставними, бо про це з'являлися натяки і в деяких часописах. Тому українські представники не раз висловлювали рішучі застереження проти таких домовлювань ціною торгу українською територією.

Яке становище мали б зайняти українці щодо справи німецько-польських кордонів на Одрі-Ніссі? До цього часу українські політичні кола здебільшого займали таке становище, що то є справа поміж Німеччиною і Польщею, до якої українці не втручаються, бажаючи бути в добрих відносинах і з майбутньою об'єднаною і демократичною Німеччиною, і з майбутньою незалежною Польщею, оскільки вони обидві не будуть загрожувати цілості української етнографічної території в межах майбутньої незалежної української держави.

Історичні польські аргументи не зовсім переконливі, бо якщо колись польські королі володіли землями до Одри-Нісси, то від того часу минули століття, і ті території мали безсумнівну німецьку більшість, а на деяких з них не було й польської меншости. Більше промовляють аргументи, що Польща має право на свого роду „винагородження" за ту кривду, яка їй безумовно сталася під час гітлерівської окупації, і що вже 25 років на схід від Одри-Нісси створився новий фактичний стан, який годі зліквідувати, тим, що виселені з тієї території німці вже „загосподарювалися" в нових обставинах. Такі великі держави, як ЗСА і Англія, ще не висловилися остаточно, проте можна думати, що вони більше схиляються до затримання остаточних кордонів на Одрі-Ніссі. Щождо Франції, то, не зважаючи на німецько-французький договір приязни, французький уряд, особливо кол. президента де Голля і, власне, під час найбільшого розквіту німецько-французького єднання, офіційно заявляв, що він вважає лінію Одри-Нісси за остаточний кордон.

Щодо української політики, то вона повинна стояти на становищі, що незалежно від того, де будуть проходити остаточні західні кордони Польщі, не може бути мови про якесь пересунення нинішніх східніх польських кордонів далі на схід. Однак, треба взяти до уваги той факт, що якби полякам вдалося остаточно закріпити свої сучасні західні кордони, це полегшило б їм „перебоїти" їхні „втрати" на сході. І це могло б спричинитися до закінчення вікового українсько-польського спору і налагодження добросусідських, приязних відносин поміж цими двома народами.

Як сказано вище, населення сучасної Польщі вже нібито погодилося з нинішнім фактичним станом на польському сході. Коли йдеться про польську еміграцію, то й вона у своїй великій частині вже фактично погодилася з історичною долею, хоч ще до цього голосно не признається. Якби в обличчі спільного ворога — совєтсько-російської імперії — всі поляки прийшли до переконання, що пора вже унормувати відносини з українцями, не виставляючи більше претенсій на етнографічні українські землі, це вийшло б тільки на користь як українській, так і польській визвольній справі. У минулому, в 1919 році, незалежна Польща не пішла на порозуміння з незалежною Україною. На цьому втратила не тільки Україна, але в кінцевому результаті і Польща. Було б фатальним, якби в майбутньому, коли почне хитатися імперіалістична Росія, Польща і Україна, замість у союзі закріплювати свої незалежні держави, почали б знову ворогувати між собою.

Якщо Німеччина добровільно погодиться на лінію Одри-Нісси, то це може вийти на користь Україні, сприяючи її порозумінню зі своєю сусідкою Польщею.

Командири трьох полків Армії УНР звернулись із закликом

Дітройт. — „Ми, 6. командири полків 3-ої Залізної Дивізії, звертаємось до українців доброї волі з проханням-закликом внести свій вклад до Видавничого Фонду і тим стати в пригоді виданню цінної історичної праці ген. О. Удовиченка" — командира прославленої Дивізії Армії УНР. Таке звернення, надруковане в журналі „Дороговказ" з грудня 1969 р., підписали ветерани, командири трьох полків тієї дивізії: ген. О. Вишнівський — колишній командир 7-го Синього полку, ген. М. Крат — командир 8-го Чорноморського полку, та ген.-полк. П. Шандрук — командир 9-го Стрілецького полку. Збірку фондів на видання праці командира Залізної Дивізії ген. О. Удовиченка, який живе у Франції, провадить „Капітула відзнаки Хреста Залізного Стрільця", гроші приймає Кредитівка „Самопоміч" у Дітройті. Ветеранів Залізної Дивізії, створеної в 1919 р., або членів їх родин прохається присилати відповідні світлини для вміщення в цій запляновацій книжці. Слати на адресу генерала Армії УНР М. Крата:

Mr. M. Krat,
11714 Sobieski Ave.,
Hamtramck, Mich., 48212,
U.S.A.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

СУБОТА, 14-го ЛЮТОГО 1970 р.

ГАСТІНГ-ОН-ГУДСОН, Н. Й. Звичайні місячні збори 6-го Відділу УНС о год. 6:30 веч. в клюбовій залі, 11 Washington Ave. Є важні справи до полагодження, а головне: запусна забава — час і місце. Управа на 1970 рік: Д. Жупник, гол., І. Пециляк, скарбник, А. Вовк, секр.

АМСТЕРДАМ, Н. Й. Місячні збори Т-ва І. Франка — 266 Відд. о год. 7:30 веч. в Горожанському Клюбі при 3-5 Теллер вул. На порядку нарад: Вибір нової управи і делегатів та їх заступників на 27 конвенцію УНС та інші важні справи до вирішення ще перед конвенцією. Проситься чл. прибути. — В. Труфин, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Річні загальні збори Т-ва С. Петлюри — 422 Відд. о год. 7:30 веч. в залі катедри св. Володимира при 6740 Норт 5 вул. На порядку: звіти з діяльности Управи і Контр. Комісії та вибір нової Управи на 1970 р. Після річних зборів відбудеться місячні, на яких буде вибір делегата на 27 конвенцію УНС. Проситься чл. прибути. — о. митр. С. Віляк, гол., Т. Тещук, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Річні і місячні збори Б-ва св. Володимира — 130 Відд. о год. 8-ій веч. в приміщенні Укр. Кат. Ветеранів, 33 Е. 7-ма вул. На зборах буде вибір делегата на 27 конвенцію УНСоюзу. Проситься чл. прибути. — О. Стешин, секр.

НЕДІЛЯ, 15-го ЛЮТОГО 1970 р.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Збори С-ва Пресв. Богородиці — 36-ий Відд. о год. 2-ій по пол. в залі Укр. Амер. Клюбу, 292 Гудсон Аве. На порядку: вибір делегати на 27 конвенцію УНС, заприсяження управи на 1970 р. та інші важні справи. Проситься чл. прибути. — Марія Філас, предс., Марія Ковальчук, касир, С. Гунька, секр.

ДІТРОЙТ, Міш. Збори 20-го Відд. Т-ва Згода о год. 1-ій по пол. в залі церкви Непорочного Зачаття. Проситься прибути і вибрати делегата на 27 конвенцію УНС. — Р. Куропась, секр.

ЙОНКЕРС, Н. Й. Місячні збори Т-ва Поділ. Січ — 8-ий Відд. о год. 2-ій по пол. в залі церкви св. Михаїла при Чеснат Евню. На порядку нарад крім щомісячних справ і збірки вкладок, вибір делегатів на 27 конвенцію УНС. Проситься всіх членів прибути. — В. Козіцький, предс., В. Мандзій, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Місячні збори Т-ва Запор. Січ — 367 Відд. о год. 1:30 по пол. в Укр. Амер. Клюбі. На порядку: вибір делегата на 27 конвенцію УНС. Проситься приєднувати нових членів і вирівняти залеглі вкладки. — П. Дзюба, гол., Т. Песко, кас., В. Попович, секр.

ДІТРОЙТ, Міш. Місячні збори Б-ва св. о. Миколая — 175 Відд. о год. 1-ій по пол. в приміщенні УНДому при вул. Мартін. Є важні справи до полагодження. Рівночасно проситься вирівняти залеглі вкладки. — Управа.

НЮАРК, Н. Дж. Звичайні місячні збори Б-ва св. І. Хрестителя — 76 Відд. о год. 1 по пол., без уваги на скількість присутних членів, в Українській Кат. Школі при Сенфорд Аве. й Айві вул. На порядку: вибір делегата і заступників на 27 конвенцію УНС. Проситься всіх вирівняти залеглі вкладки. — Управа.

ТАРЗАН, Ч. 6320. В'яжуть і роздягають знахурів

Коли їх ноги пов'язані до стовпів, то зДійми їхні маски „обія" й роздягни їх до спідньої білизни!

Дехто з тих мужів „обія" ніколи не дозволив будь-кому з їх племени побачити їхнє обличчя!

Дикий Коте! Меду! Тут є один, якому ви добре придивіться — мерщій!

Він — не африканець!